

► COVID-19 і лісозаготівлі*

Контрольний перелік заходів профілактики і контролю

Грудень 2020 року

Вступ

Пандемія коронавірусної хвороби (COVID-19) спричинила значний вплив і на діяльність підприємств лісового господарства у всьому світі, зокрема призвівши до призупинення лісозаготівельних заходів, що потягло за собою прямі та серйозні наслідки для працівників і підприємств.¹

Заохочення безпечних і здорових умов на робочих місцях — невід’ємна складова успішної протидії пандемії COVID-19 і зусиль із відновлення економічної діяльності у лісовій галузі, де робота часто відбувається у складній обстановці, для якої характерні особливі потреби та вимоги. Лісовому господарству — зокрема лісозаготівлям — притаманні численні ризики для безпеки та здоров’я на роботі.² Це, зокрема, небезпека падіння дерев у непередбачуваних напрямках, ризики, пов’язані з відбоєм ланцюгових пил, перекиданням техніки, вдиханням пари, тепловими ударами, болями у шиї та спині, інші ергономічні та психосоціальні ризики.

Лісозаготівлі часто передбачають облаштування вахтових поселень, здебільшого зі спільним проживанням, при цьому працівників необхідно перевозити на велику відстань до місця виконання робіт. У великомасштабному плантаційному лісорозведенні працівники можуть жити у стаціонарних або довготривалих посе-

© FAO, Alan Ogle
Basic PPE

леннях зі своїми сім’ями або без них, і такі поселення часто переповнені, а умови в них — антисанітарні. У поселеннях можуть бути передбачені об’єкти побутової інфраструктури, як-от школи, магазини та лікувальні заклади, що надають первинну медичну допомогу, а їжа може продаватися в їдальнях або готуватися працівниками чи підприємцями, які не працюють на лісозаготівельному підприємстві. У деяких країнах працівники певний період живуть у тимчасових або саморобних поселеннях поблизу лісозаготівельних майдан-

* У цьому контрольному переліку використана [Міжнародна стандартна галузева класифікація всіх видів економічної діяльності \(МСГК, версія 4\)](#) (2008 рік), ухвалена Організацією Об’єднаних Націй, зокрема вид діяльності 02 (лісове господарство та лісозаготівлі)
Визначення лісозаготівель (підгрупа 0220):

«До цієї підгрупи включені:

- виробництво круглих лісоматеріалів для деревообробних галузей промисловості;
- виробництво круглих лісоматеріалів, які використовуються у необробленому вигляді, як, наприклад, рудникові стійки, стійки огорож і стовпи комунального призначення;
- збирання та виробництво паливної деревини;
- виробництво деревного вугілля в лісах (традиційними методами).

Результатом цього виду діяльності можуть бути колоди, тріски або паливна деревина».

Цей контрольний перелік розроблено спільно Міжнародною організацією праці (МОП) і Продовольчою та сільськогосподарською організацією Об’єднаних Націй (ФАО). Він оснований на раніше розроблених керівних матеріалах МОП щодо безпечного повернення до роботи, зокрема: [COVID-19 & accommodation and food service activities: Prevention and control checklist](#) [COVID-19 і діяльність у галузі тимчасового розміщення та організації харчування: контрольний перелік заходів профілактики і контролю]; [COVID-19 і гірничу промисловість: контрольний перелік заходів профілактики і контролю](#); [Practical guide for the prevention and mitigation of COVID-19 in agriculture](#) [Практичний посібник із профілактики та ослаблення впливу COVID-19 у сільському господарстві]; [Safe Return to Work: Ten Action Points](#) [Безпечне повернення до роботи: десять заходів].

¹ Докладнішу інформацію див. у FAO, [The impacts of COVID-19 on the forest sector: How to respond?](#), 2020 [FAO, Вплив COVID-19 на лісове господарство: як реагувати?, 2020 р.]; ILO, [Impact of COVID-19 on the forest sector](#), 2020 [МОП, Вплив COVID-19 на лісове господарство, 2020 р.].

² Докладнішу інформацію див. у FAO, [Occupational safety and health in forest harvesting and silviculture — A compendium for practitioners and instructors](#), 2020 [FAO, Безпека і здоров’я на роботі у лісозаготівлях та лісівництві — збірка для практиків і викладачів, 2020 р.]; ILO, [Promoting decent work and safety and health in forestry](#), Report for discussion at the Sectoral Meeting on Promoting Decent Work and Safety and Health in Forestry (Geneva, 6–10 May 2019), SM-SHF/2019, 2019 [МОП, Заохочення гідної праці та безпеки і здоров’я у лісовому господарстві. Доповідь для обговорення на Галузевій нараді із заохочення гідної праці та безпеки і здоров’я у лісовому господарстві (Женева, 6–10 травня 2019 р.), 2019 р.].

чиків, наприклад у фургонях. Додаткові ризики, пов'язані з COVID-19, можуть виникати через повсякденну діяльність у цих поселеннях. Ризик передачі інфекції може підвищуватися й тим, що працівники їздять на ці майданчики з домівок і назад. Працівники, зайняті на умовах концесій на лісозаготівельну діяльність, зазвичай більше працюють в ізоляції, ніж працівники, зайняті у плантаційному лісорозведенні. Компанії, що мають великі лісозаготівельні концесії, часто облаштовують стаціонарні поселення, які надають більшість послуг, необхідних працівникам, тоді як самі працівники часто живуть у тимчасових «поселеннях-супутниках». Високий рівень неформальності, а в деяких випадках — незаконної практики, є однією з головних перешкод для забезпечення гідної праці у лісовому господарстві³. За відсутності достатніх гарантій існує значний ризик того, що поселення працівників лісового господарства стануть осередками поширення COVID-19. Додаткові проблеми, пов'язані з COVID-19, може створювати й заготівля та збирання паливної деревини, тому що ця діяльність передбачає більший фізичний контакт, ніж лісозаготівля, і проваджується переважно у межах неформальної економіки.

Керівні настанови МОП і ФАО щодо протидії COVID-19

У Декларації століття МОП про майбутнє сфери праці передбачено, що безпечні та здорові умови праці є визначальним чинником забезпечення гідної праці. Крім того, у висновках тристоронньої наради із заохочення гідної праці та безпеки і здоров'я у лісовому господарстві, організованій МОП у 2019 році, передбачено, що забезпечення безпеки працівників і робочих місць у лісовому господарстві потребує взяття відповідного спільного зобов'язання урядами та організаціями роботодавців і працівників, а для просування гідної та стабільної праці необхідна їхня участь у різних формах ефективного соціального діалогу на різних рівнях.

З початку пандемії COVID-19 і МОП, і ФАО розробили керівні настанови, покликані допомогти їхнім державам-членам та партнерам у реагуванні на виклики, спричинені пандемією.⁴ У своїй провідній публікації [The State of the World's Forests 2020 — Forests, biodiversity and people](#) [Стан лісів світу в 2020 році — ліси, біорізноманіття і люди] ФАО відзначає, що багато інфекційних захворювань, від яких страждають люди, включно з вірусом, що спричинив нинішню пандемію COVID-19, мають зоонозний характер, і їхнє виникнення може бути пов'язане із втратою середовищ проживання через зміну лісових площ і розширення масштабів людської діяльності у лісових зонах, зокрема в межах лісозаготівельної діяльності. У своїй провідній

публікації [The State of the World's Forests 2020 — Forests, biodiversity and people](#) [Стан лісів світу в 2020 році — ліси, біорізноманіття і люди] ФАО відзначає, що багато інфекційних захворювань, від яких страждають люди, включно з вірусом, що спричинив нинішню пандемію COVID-19, мають зоонозний характер, і їхнє виникнення може бути пов'язане із втратою середовищ проживання через зміну лісових площ і розширення масштабів людської діяльності у лісових зонах, зокрема в межах лісозаготівельної діяльності⁵. Довгостроковий захід реагування полягає в усуненні докорінних причин пандемії. У зв'язку з цим деградація та зникнення лісів є чинником, що може сприяти більшому поширенню багатьох хвороб. Кодекс практики МОП із [безпеки та здоров'я у лісогосподарській діяльності](#), опублікований у 1998 році, містить конкретну інформацію про способи забезпечення безпеки і охорони здоров'я на роботах у галузі лісового господарства. Крім того, публікація [Occupational safety and health in forest harvesting and silviculture — A compendium for practitioners and instructors](#) [Безпека і здоров'я на роботі у лісозаготівлях та лісівництві — збірка для практиків і викладачів], видана ФАО у 2020 році, містить практичні настанови щодо підвищення рівня безпеки та здоров'я, заохочення культури безпеки та проведення атестації робочих місць. Усі ці матеріали мають важливе значення для реалізації зусиль для боротьби з пандемією COVID-19.

Міжнародні трудові норми є перевіреною та надійною основою для політичних заходів, спрямованих на сталі і всеосяжне відновлення за принципом «краще, ніж було», тому їхня ратифікація та ефективне впровадження повинні бути пріоритетом. Держави-члени МОП зобов'язані ухвалювати та запроваджувати в дію національні закони й нормативні акти, зокрема закони, засновані на ратифікованих міжнародних конвенціях у сфері праці, забезпечувати їхнє дотримання і застосування основоположних принципів і прав у сфері праці до всіх працівників*

* Докладнішу інформацію див. у [ILO Standards and COVID-19 \(coronavirus\)](#), FAQ, 2020 [Норми МОП і COVID-19 (коронавірус), Запитання і відповіді, 2020 р.]

³ ILO, [Conclusions on promoting decent work and safety and health in forestry](#), 2020 [МОП, Висновки щодо заохочення гідної праці та безпеки і здоров'я у лісовому господарстві, 2020 р.]

⁴ Докладнішу інформацію див. у ФАО, [Policy tools and publications to assist countries to respond to the novel coronavirus \(COVID-19\) crisis, website and policy briefs](#), 2020 [Інструменти політики та публікації на допомогу країнам у реагуванні на кризу, викликану новітнім коронавірусом (COVID-19), вебсайт і аналітичні довідки]; МОП, вебсайти [COVID-19 and the world of work](#) [COVID-19 і сфера праці]; [Sectoral impact, responses and recommendations](#) [Наслідки для галузей, заходи реагування і рекомендації]; [Occupational Safety and Health](#) [Безпека і здоров'я на роботі]; 2020 р.

⁵ Докладнішу інформацію див. у ФАО, [Global emergence of infectious diseases: links with wild meat consumption, ecosystem disruption, habitat degradation and biodiversity loss](#), 2020 [ФАО, Виникнення інфекційних захворювань у світі: зв'язки зі споживанням м'яса диких тварин, знищенням екосистем, деградацією середовищ проживання і втратою біорізноманіття, 2020 р.]; International Livestock Research Institute and United Nations Environmental Programme, [Preventing the next pandemic: Zoonotic diseases and how to break the chain of transmission](#), 2020 [Міжнародний науково-дослідницький інститут тваринництва і Програма ООН із навколишнього середовища, Запобігання наступній пандемії: зоонози і шляхи розірвання ланцюжка поширення, 2020 р.]

Цільові групи

Цей контрольний перелік, розроблений спільно МОП і ФАО, є практичним і інструментом, який допоможе роботодавцям і працівникам, що задіяні у лісозаготівельних роботах, оцінювати, реалізувати та безперервно вдосконалювати практичні заходи з метою попередження, контролю та зменшення масштабів поширення COVID-19, зокрема шляхом співробітництва на рівні підприємств і соціального діалогу. Він призначений для використання у лісозаготівельній діяльності, зокрема у роботах, організованих на базі вахтових поселень і у віддалених та ізольованих районах. Перелік стосується роботодавців і працівників, залучених до лісозаготівель, зокрема підрядників і осіб, зайнятих на тимчасових і сезонних роботах.

Контрольний перелік побудований на низці основних принципів, як-от дотримання чинних національних законів і нормативних актів та заохочення багатоманітності й гендерної рівності.

Для забезпечення якомога ефективнішого використання контрольного переліку неодмінно потрібні співробітництво і соціальний діалог за участю керівників вищої та середньої ланки й працівників та їхніх представників, а також цілковита прихильність усіх відповідних зацікавлених сторін.

Контрольний перелік спрямований на підвищення рівня безпеки робочих місць у лісозаготівельній діяльності⁶ і має доповнювати інші керівні документи, застосовувані в цій галузі, наприклад настанови, розроблені національними й регіональними органами влади, галузевими об'єднаннями, організаціями роботодавців і підприємців (ОРП) та організаціями працівників, зокрема галузевими профспілками.⁷ Широке різноманіття ситуацій і контекстів, пов'язаних із лісозаготівлями, означає, що кожному виду робіт притаманні специфічні ризики, отже, кроки, яких слід уживати для реагування на проблеми, викликані COVID-19, також різняться.

Починаємо: планування і організація

- Сформууйте оперативну групу у складі представників роботодавців і працівників, урахувавши міркування багатоманітності, зокрема гендер, функцію, етнічне походження і стаж роботи членів груп.⁸
- Призначте оперативного координатора, який очолить оперативну групу, проінструктує її та проведе відповідне навчання з питань використання і заповнення контрольного переліку, фіксації результатів і планування подальших дій.
- Визначте пріоритетність заходів, розподіливши обов'язки та встановивши терміни виконання, зокрема щодо вирішення питань, на які оперативна група відповіла «НІ».
- Оперативна група повинна звертатися за роз'ясненнями щодо будь-яких питань до органів, відповідальних за безпеку та здоров'я на роботі, інспекцій праці, національних асоціацій із безпеки та здоров'я на роботі, організацій роботодавців і підприємців або організацій працівників.

⁶ Для інших підгалузей лісового господарства, зокрема для деревообробної та целюлозно-паперової промисловості, можуть бути корисними інші контрольні переліки та настанови більш загального характеру, наприклад: МОП, [Безпечне повернення до роботи: посібник для роботодавців із питань запобігання COVID-19](#), 2020 р.; [Prevention and mitigation of COVID-19 at work for small and medium-sized enterprises Action Checklist and follow-up](#), 2020 [МОП, Профілактика і пом'якшення наслідків поширення COVID-19 на робочому місці на малих і середніх підприємствах: контрольний перелік заходів і подальші кроки, 2020 р.]; МОП, [Профілактика і пом'якшення наслідків поширення COVID-19 на робочому місці: контрольний перелік заходів](#), 2020.

⁷ Докладніша інформація про організації працівників та їхні дії стосовно COVID-19 наведена на веб-сайті [Інтернаціоналу працівників будівництва і деревообробки](#).

⁸ У доречних випадках при формуванні оперативної групи слід консультуватися з комітетами з безпеки та здоров'я, до складу яких входять представники роботодавця і працівників.

► 1. Системи оцінювання ризиків та управління ризиками⁹

Оцінювання ризиків та план реагування			
1.1	1.1.1. Чи проводилося оцінювання ризиків ¹⁰ на майданчику разом із працівниками та їхніми представниками з метою врахування професійних ризиків, характерних для COVID-19?	☐ Так	☐ Ні
	Якщо відповідь на запитання 1.1.1 — ТАК, будь ласка, дайте відповіді на запитання 1.1.1.1–1.1.1.3. Якщо відповідь на запитання 1.1.1 — НІ, будь ласка, перейдіть безпосередньо до запитання 1.1.2.		
	1.1.1.1. Чи враховувались в оцінюванні ризиків усі сфери роботи та робочі завдання, виконувані працівниками, незалежно від їхнього статусу й договірних відносин?	☐ Так	☐ Ні
	1.1.1.2. Чи враховувалась в оцінюванні ризиків наявність процедур реагування на нещасні випадки на майданчику з дотриманням відповідних заходів профілактики COVID-19 (як-от гігієна та заходи фізичного дистанціювання)?	☐ Так	☐ Ні
	1.1.1.3. Чи враховувалась в оцінюванні ризиків наявність механізмів забезпечення систематичного контролю та зворотного зв'язку відповідно до Керівних принципів із систем управління безпекою та гігієною праці МОП-БГП 2001 для сприяння постійному вдосконаленню?	☐ Так	☐ Ні
	1.1.2. Чи розроблений та апробований, на основі консультацій із працівниками та їхніми представниками, план забезпечення готовності та реагування для профілактики й контролю COVID-19 на майданчику?	☐ Так	☐ Ні
	Якщо відповідь на запитання 1.1.2 — ТАК, будь ласка, дайте відповіді на запитання 1.1.2.1–1.1.2.6. Якщо відповідь на запитання 1.1.2 — НІ, будь ласка, перейдіть безпосередньо до запитання 1.1.3.		
	1.1.2.1. Чи всі визначені ризики, включно з тими, що були виявлені під час оцінювання ризиків, враховані у плані забезпечення готовності та реагування на майданчику?	☐ Так	☐ Ні
	1.1.2.2. Чи проводяться регулярні консультації зі службами охорони здоров'я на роботі та місцевими, регіональними й національними органами охорони здоров'я, щоб забезпечити включення до плану готовності та реагування на майданчику найновіших настанов і рекомендацій?	☐ Так	☐ Ні
	1.1.2.3. Чи охоплює план забезпечення готовності та реагування всіх працівників на майданчику, незалежно від їхнього статусу чи договірних відносин, у тому числі підрядників?	☐ Так	☐ Ні
1.1.2.4. Чи охоплює план забезпечення готовності та реагування на майданчику всі потенційні джерела впливу COVID-19 та інші ускладнюючі фактори, зокрема інфікування на майданчику та взаємодію між працівниками, підрядниками, постачальниками, замовниками та відвідувачами на майданчику, а також із місцевою громадою, в тому числі з корінним населенням?	☐ Так	☐ Ні	
1.1.2.5. Чи чітко визначені обов'язки щодо виконання та контролю виконання плану забезпечення готовності та реагування на майданчику, чи пройшли особи з відповідними обов'язками навчання щодо порядку виконання цього плану?	☐ Так	☐ Ні	

⁹ Докладніша інформація наведена у публікації МОП [Керівні принципи із систем управління безпекою та гігієною праці МОП-БГП 2001](#), 2009.

¹⁰ Вказівки з порядку проведення ефективного оцінювання ризиків див. у публікації ILO, [Training Package on Workplace Risk Assessment and Management for Small and Medium-Sized Enterprises](#), 2013 [МОП, Комплект навчальних матеріалів з оцінювання й управління ризиками на малих і середніх підприємствах, 2013 р.].

	1.1.2.6. Чи активно та регулярно впроваджується, контролюється та оновлюється план забезпечення готовності та реагування на майданчику відповідно до рекомендацій місцевих, регіональних та національних органів охорони здоров'я?	☐ Так	☐ Ні
	1.1.3. Чи застосовуються однаковою мірою протоколи забезпечення безпеки та здоров'я на роботі до підрядників, субпідрядників, постачальників та всіх інших працівників на майданчику?	☐ Так	☐ Ні
	1.1.4. Чи проводилася перевірка з метою забезпечення того, щоб настанови та заходи, пов'язані з COVID-19, не впливали негативно на інші наявні практичні методи й норми щодо безпеки та здоров'я?	☐ Так	☐ Ні
	Ресурси		
1.2	1.2.1. Чи виділені фінансові і людські ресурси для впровадження плану забезпечення готовності та реагування для профілактики й контролю COVID-19?	☐ Так	☐ Ні
	Якщо відповідь на запитання 1.2.1 – ТАК, будь ласка, дайте відповіді на запитання 1.2.1.1. Якщо відповідь на запитання 1.2.1 – НІ, будь ласка, перейдіть безпосередньо до запитання 2.1		
	1.2.1.1. Чи виділені ресурси пропорційні чисельності робочої сили та чи достатньо їх для забезпечення необхідної кількості мила, дезінфікуючих засобів, антисептиків для рук, паперових рушників та серветок для працівників і відвідувачів, а також засобів індивідуального захисту (ЗІЗ) для працівників?	☐ Так	☐ Ні

► 2. Консультації та комунікація

	Консультації та інформування		
2.1	2.1.1. Чи проводило керівництво консультації з органами охорони здоров'я, органами управління лісовим господарством та (або) організаціями роботодавців і працівників для отримання інформації та порад щодо забезпечення дотримання правил і норм безпеки та здоров'я на роботі, пов'язаних із протоколами щодо COVID-19 на робочому місці?	☐ Так	☐ Ні
	2.1.2. Чи існує ефективний механізм соціального діалогу, який передбачає спілкування між керівництвом і працівниками?	☐ Так	☐ Ні
	2.1.3. Чи можуть працівники вільно обговорювати наявні аспекти, що викликають у них занепокоєння, стосовно пандемії COVID-19 та можливих шляхів покращення їхньої безпеки, здоров'я і умов праці відповідно до чинних вимог, пов'язаних із пандемією?	☐ Так	☐ Ні
	2.1.4. Чи є у працівників канал зв'язку, за допомогою якого вони можуть, анонімно чи іншим чином, ділитися з керівництвом своїм занепокоєнням щодо здоров'я або безпеки, не побоюючись можливих негативних наслідків?	☐ Так	☐ Ні

Комунікація та навчання		
2.2.1. Чи заявило керівництво про свій обов'язок запобігати та зменшувати ризик впливу COVID-19 на робочому місці/майданчику, консультуючись із працівниками та їхніми представниками?	☐ Так	☐ Ні
2.2.2. Чи створена система зв'язку для надання достовірної актуальної інформації працівникам, підрядникам на майданчику й постачальникам щодо пандемії та запобігання поширенню COVID-19?	☐ Так	☐ Ні
Якщо відповідь на запитання 2.2.2 — ТАК, будь ласка, дайте відповіді на запитання 2.2.2.1 та 2.2.2.2. Якщо відповідь на запитання 2.2.2 — НІ, будь ласка, перейдіть безпосередньо до запитання 2.2.3.		
2.2.2.1. Чи має керівництво актуальні контактні дані працівників, зокрема телефонні номери для екстреного зв'язку, на додаток до альтернативних засобів зв'язку, які можуть бути використані у випадку, якщо неможливо зв'язатися з працівниками телефоном?	☐ Так	☐ Ні
2.2.2.2. Чи базується інформація про запобігання поширенню COVID-19 на найсучасніших даних і настановах, включно з даними, які надаються національним або місцевими органами охорони здоров'я, МОП та Всесвітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ)?	☐ Так	☐ Ні
2.2.3. Чи пройшли керівники, працівники та їхні представники навчання щодо способів запобігання інфікуванню COVID-19 та кроків, які слід здійснювати в разі підозри на інфікування або підтверджених випадків інфікування, наприклад вимагати від працівників залишатися вдома та звертатися за медичною допомогою за наявності у них симптомів, схожих на COVID-19?	☐ Так	☐ Ні
2.2.4. Чи проводяться навчальні заходи щодо запобігання поширенню COVID-19 та чи наявні й розміщені на видних місцях у робочій зоні знаки або інші візуальні чи письмові інформаційні матеріали щодо COVID-19?	☐ Так	☐ Ні
Якщо відповідь на запитання 2.2.4 — ТАК, будь ласка, дайте відповіді на запитання 2.2.4.1-2.2.4.3. Якщо відповідь на запитання 2.2.4 — НІ, будь ласка, перейдіть безпосередньо до запитання 2.2.5.		
2.2.4.1. Чи забезпечуються навчальні заходи та інформаційні матеріали систематично, своєчасно, з урахуванням культурних особливостей та відповідною мовою, зокрема, якщо потрібно, мовами працівників-мігрантів або корінних народів?		
Навчальні заходи	☐ Так	☐ Ні
Інформаційні матеріали	☐ Так	☐ Ні
2.2.4.2. Чи враховують навчальні заходи та інформаційні матеріали специфічні ризики, притаманні певним професіям і завданням?		
Навчальні заходи	☐ Так	☐ Ні
Інформаційні матеріали	☐ Так	☐ Ні
2.2.4.3. Чи надається у навчальних заходах та інформаційних матеріалах інформація про:		
а. Необхідність уникнення фізичного контакту з іншими людьми, а також уникнення торкання очей, носа й рота без попередньо проведених заходів гігієни та дезінфекції рук?		
Навчальні заходи	☐ Так	☐ Ні
Інформаційні матеріали	☐ Так	☐ Ні

2.2

2.2	b. Миття рук та особисту гігієну?			
	Навчальні заходи	☐ Так	☐ Ні	
	Інформаційні матеріали	☐ Так	☐ Ні	
	c. Виявлення симптомів захворювання та заходи, яких слід ужити при появі симптомів?			
	Навчальні заходи	☐ Так	☐ Ні	
	Інформаційні матеріали	☐ Так	☐ Ні	
	d. Необхідність закривати рот і ніс одноразовою серветкою або внутрішньою частиною передпліччя/ліктя під час кашлю або чхання, негайну утилізацію серветки та миття рук водою з милом або антисептиком на спиртовій основі ¹¹ ?			
	Навчальні заходи	☐ Так	☐ Ні	
	Інформаційні матеріали	☐ Так	☐ Ні	
	e. Правильне використання, обслуговування та утилізацію засобів індивідуального захисту (ЗІЗ)?			
	Навчальні заходи	☐ Так	☐ Ні	
	Інформаційні матеріали	☐ Так	☐ Ні	
	f. Необхідність уникнення спільного вживання їжі та напоїв, спільного користування кухонним приладдям, предметами особистого туалету й будь-якими іншими речами, які можна використовувати спільно з іншими?			
	Навчальні заходи	☐ Так	☐ Ні	
Інформаційні матеріали	☐ Так	☐ Ні		
g. Необхідність уникати спільного використання інструментів, обладнання та інших робочих предметів і, де необхідно, здійснювати очищення та дезінфекцію цих інструментів, обладнання і предметів?				
Навчальні заходи	☐ Так	☐ Ні		
Інформаційні матеріали	☐ Так	☐ Ні		
2.2.5. Чи проводиться у можливих випадках навчання з використанням відповідних комунікаційних технологій (як-от відеоконференції чи застосунки для мобільних телефонів) замість фізичних зустрічей?		☐ Так	☐ Ні	
2.2.6. У випадках, коли необхідне очне навчання, чи відповідає воно всім протоколам безпеки (наприклад, таким, що стосуються дотримання фізичної дистанції, прибирання та дезінфекції)?		☐ Так	☐ Ні	
2.2.7. Чи були вжиті заходи для створення середовища, в якому COVID-19 та його вплив можна обговорювати відкрито, чесно та ефективно?		☐ Так	☐ Ні	

¹¹ Гель-антисептик із вмістом спирту мінімум 60%.

2.2	2.2.8. Чи створило керівництво канали зв'язку з органами інспекції праці, місцевими громадами та місцевими/регіональними закладами охорони здоров'я з метою координації заходів реагування на пандемію (включно з повідомленням про випадки захворювання ¹² координацією тестування та відстеження контактів, а також реєстрацією випадків COVID-19 та летальних випадків відповідно до національних протоколів охорони здоров'я)?	☐ Так	☐ Ні
	2.2.9. Чи встановлені протоколи для реабілітації працівників, які одужали від COVID-19, після їхнього повернення на роботу?	☐ Так	☐ Ні

► 3. Заходи запобігання та захисту

3.1	Гігієна та прибирання		
	3.1.1. Чи вживає керівництво заходів, на основі консультацій із працівниками та їхніми представниками, для поширення належної практики гігієни (як-от регулярна дезінфекція робочого середовища, зокрема санітарне оброблення машин, інструментів та обладнання, особливо під час перезміни)?	☐ Так	☐ Ні
	3.1.2. Чи надані відповідні інструкції щодо очищення та санітарного оброблення машин?	☐ Так	☐ Ні
	3.1.3. Чи вживає керівництво заходів, на основі консультацій із працівниками та їхніми представниками, для поширення належної практики особистої гігієни, як-от підтримання належної гігієни рук, уникнення торкання очей, носа або рота, прикривання рота та носа зігнутих ліктем або серветкою під час кашлю або чхання, використання засобів індивідуального захисту (ЗІЗ), зокрема масок та рукавичок, де це необхідно?	☐ Так	☐ Ні
	Якщо відповідь на запитання 3.1.3 — ТАК, будь ласка, дайте відповіді на запитання 3.1.3.1–3.1.3.5. Якщо відповідь на запитання 3.1.3 — НІ, будь ласка, перейдіть безпосередньо до запитання 3.1.4.		
	3.1.3.1. Чи передбачений доступ до води й засобів для миття рук або антисептиків на спиртовій основі для забезпечення миття рук працівниками та відвідувачами під час входу на майданчик і виходу з майданчика (зокрема мобільні умивальники, де це потрібно)? ¹³	☐ Так	☐ Ні
	3.1.3.2. Чи достатньо дані приміщення забезпечені милом, дезінфікуючими засобами, антисептиками для рук на спиртовій основі, паперовими рушниками та серветками?	☐ Так	☐ Ні
	3.1.3.3. Чи встановлені дозатори антисептиків на спиртовій основі у видних місцях і чи регулярно вони поповнюються?	☐ Так	☐ Ні
3.1.3.4. Чи запроваджені процедури ретельного очищення та дезінфекції всього робочого одягу та інших засобів індивідуального захисту (ЗІЗ)?	☐ Так	☐ Ні	
3.1.3.5. Чи передбачені для гігієнічної утилізації сміття, серветок, масок тощо контейнери без ручного керування (наприклад, із ножним керуванням)?	☐ Так	☐ Ні	

¹² Докладнішу інформацію див. у ILO, [Technical and ethical guidelines for workers' health surveillance](#), 1998 [МОП, Технічні та етичні настанови щодо спостереження за станом здоров'я працівників, 1998 р.].

¹³ Докладнішу інформацію див. у ILO, [Hand hygiene at the workplace: an essential occupational safety and health prevention and control measure against COVID-19](#), 2020 [МОП, Гігієна рук на робочому місці: основні заходи запобігання та контролю у сфері безпеки та здоров'я на роботі в контексті COVID-19, 2020 р.].

3.1	3.1.4. Чи забезпечуються працівники безкоштовними належними засобами індивідуального захисту (ЗІЗ) та інформацією про те, як правильно ними користуватися (зокрема, де це доречно, масками для обличчя, щитками для обличчя, козирками та рукавичками)?	☐ Так	☐ Ні
	3.1.5. Чи запроваджено процедури, що забезпечують очищення й дезінфекцію машин та інструментів, якими користується не один, а декілька працівників, як до, так і після кожного використання?	☐ Так	☐ Ні
	3.1.6. Якщо для зв'язку використовуються рації, чи дезінфікується радіоапаратура та місце її зберігання після кожного використання?	☐ Так	☐ Ні

Фізичне дистанціювання			
3.2	3.2.1. Чи заохочується та застосовується практика фізичного дистанціювання, а саме дотримання відстані у 2 метри між працівниками, якщо національними вказівками або результатами оцінювання ризику не передбачено інше, у всіх загальних приміщеннях робочої зони, у тому числі між працівниками, які пересуваються майданчиком? ¹⁴	☐ Так	☐ Ні
	3.2.2. Чи чітко пояснюються заходи фізичного дистанціювання в різних місцях майданчика (де це можливо) і чи застосовуються вони послідовно на практиці?	☐ Так	☐ Ні
	Якщо відповідь на запитання 3.2.2 — ТАК, будь ласка, дайте відповіді на запитання а.-j. нижче. Якщо відповідь на запитання 3.2.2 — НІ, будь ласка, перейдіть безпосередньо до запитання 3.2.3.		
	а. На входах і виходах із робочих майданчиків та на складах?	☐ Так	☐ Ні ☐ н/з*
	б. У роздягальнях?	☐ Так	☐ Ні ☐ н/з
	в. У машинах і транспортних засобах, які використовуються на майданчику?	☐ Так	☐ Ні ☐ н/з
	г. У сховищах?	☐ Так	☐ Ні ☐ н/з
	д. У місцях загального користування, у тому числі на перервах?	☐ Так	☐ Ні ☐ н/з
	е. На місцях зборів і зустрічей?	☐ Так	☐ Ні ☐ н/з
	ж. У кімнатах для переговорів та офісах?	☐ Так	☐ Ні ☐ н/з
з. У їдальнях, кафе та ресторанах?	☐ Так	☐ Ні ☐ н/з	

* н/з — незастосовний

¹⁴ Докладнішу інформацію див. у МОП, [Безпечне повернення до роботи під час пандемії COVID-19. Аналітична записка](#), 2020.

3.2	i. У туалетах та ванних кімнатах?	☐ Так	☐ Ні
		☐ Н/з	
	j. У житлових приміщеннях?	☐ Так	☐ Ні
		☐ Н/з	
	3.2.3. Чи організована робота на складах так, щоб у будь-який час було можливе фізичне дистанціювання?	☐ Так	☐ Ні
		☐ N/A	
	3.2.4. Де це можливо, чи встановлені фізичні перешкоди для забезпечення фізичного дистанціювання між працівниками, які перебувають в одному просторі у робочій зоні, і між працівниками та іншими особами, які відвідують майданчик?	☐ Так	☐ Ні
		☐ Н/з	
	3.2.5. Чи наявне маркування на підлогах відповідно до протоколів (наприклад, упізнавані знаки) для працівників і відвідувачів для демонстрації відстані, якої необхідно дотримуватися?	☐ Так	☐ Ні
		☐ Н/з	
	3.2.6. Чи обмежується кількість працівників в усіх зонах і чи контролюється вона належним чином на предмет відповідності національним вимогам та вказівкам щодо фізичного дистанціювання?	☐ Так	☐ Ні

Спостереження за здоров'ям працівників, самоконтроль і відстеження контактів			
3.3	3.3.1. Чи здійснюється спостереження за здоров'ям працівників відповідно до вказівок національних органів охорони здоров'я?	☐ Так	☐ Ні
	Якщо відповідь на запитання 3.3.1 — ТАК, будь ласка, дайте відповіді на запитання 3.3.1.1. Якщо відповідь на запитання 3.3.1 — НІ, будь ласка, перейдіть безпосередньо до запитання 3.3.2.		
	3.3.1.1. Чи наявні у достатній кількості безконтактні термометри для перевірки працівників перед входом до робочої зони, у тому числі на складах?	☐ Так	☐ Ні
	3.3.2. Чи отримали працівники інструкції щодо того, як самостійно контролювати наявність симптомів COVID-19, чи запропоновано їм залишатися вдома, навіть у разі наявності легких симптомів, схожих на COVID-19?	☐ Так	☐ Ні
	3.3.3. Чи працівники проінформовані про своє право зупиняти роботу в ситуаціях, у яких існує серйозна та безпосередня загроза для їхнього здоров'я чи безпеки?	☐ Так	☐ Ні
	3.3.4. Чи запроваджено критерії, плани та безпечні процедури евакуації з робочих місць та/або вахтових селищ у разі спалаху COVID-19?	☐ Так	☐ Ні
	3.3.5. Чи пропонуються альтернативні трудові обов'язки працівникам, які можуть зазнавати особливого ризику інфікування COVID-19?	☐ Так	☐ Ні
3.3.6. Чи всі працівники та їхні утриманці мають доступ до допомоги із соціального забезпечення, як-от оплачувана відпустка у зв'язку із хворобою, відповідно до національного законодавства?	☐ Так	☐ Ні	

3.3	3.3.7. Чи зв'язувалося керівництво з відповідними службами безпеки і здоров'я на роботі та органами охорони здоров'я на предмет доступу до тестування на COVID-19, у тому числі і на робочому майданчику?	☐ Так	☐ Ні
	3.3.8. Чи передбачено засоби для безпечного та безкоштовного перевезення працівників до лікарень чи медичних клінік, у тому числі з віддалених майданчиків і вахтових поселень?	☐ Так	☐ Ні
	3.3.9. Чи приділяється особлива увага працівникам, які належать до вразливих груп, включно з тими, хто вже має захворювання, особам старше 65 років та вагітним жінкам?	☐ Так	☐ Ні
	3.3.10. Чи отримують працівники психосоціальні настанови, як-от настанови щодо необхідності відпочивати та робити перерви, а також про необхідність досягнення належного балансу між роботою та особистим життям, зокрема коли вони тривалий час працюють в ізольованих місцях і далеко від своїх сімей? ¹⁵	☐ Так	☐ Ні
	3.3.11. Чи надається працівникам інформація про місцеві служби психосоціального здоров'я та про те, як отримати доступ до них?	☐ Так	☐ Ні

Доступ до майданчика та організація праці			
3.4	3.4.1. Чи обмежений до мінімуму необґрунтований доступ до майданчика?	☐ Так	☐ Ні
	Якщо відповідь на запитання 3.4.1. — ТАК, будь ласка, дайте відповіді на запитання 3.4.1.1-3.4.1.3. Якщо відповідь на запитання 3.4.1. — НІ, будь ласка, перейдіть безпосередньо до запитання 3.4.2.		
	3.4.1.1. Чи контролюються та затверджуються керівництвом майданчика всі відвідування, робота підрядників і доставляння на майданчик (наприклад, перевезення зрубу)?	☐ Так	☐ Ні
	3.4.1.2. Чи обмежений доступ поза графіком працівників, підрядників, постачальників і відвідувачів?	☐ Так	☐ Ні
	3.4.1.3. Чи зведено до мінімуму пересування працівників на майданчик та з нього?	☐ Так	☐ Ні
	3.4.2. Чи використовуються онлайн-/мобільні системи хронометражу часу, де це доречно?	☐ Так	☐ Ні
	3.4.3. Чи враховуються під час планування роботи різні категорії працівників (включно з тими, хто більше схильний до ризиків ускладнень, пов'язаних із COVID-19, як-от працівники віком старше 65 років та працівники з хронічними хворобами), і чи надана таким працівникам можливість працювати вдома, у разі можливості, або іншим способом?	☐ Так	☐ Ні
3.4.4. Чи активно заохочується у доречних випадках робота вдома або з іншого місця?	☐ Так	☐ Ні	
3.4.5. Чи запроваджені процеси для зменшення кількості фізичних очних зустрічей і збільшення використання комунікаційних технологій для проведення зустрічей, як-от відеоконференції та застосунки для мобільних телефонів?	☐ Так	☐ Ні	

¹⁵ Докладнішу інформацію див. у ILO, [Managing work-related psychosocial risks during the COVID-19 pandemic](#), 2020 [МОП, Управління пов'язаними з роботою психосоціальними ризиками під час пандемії COVID-19, 2020 р.].

3.4	3.4.6. Чи вживаються заходи із запобігання утворенню великих скупчень працівників, як-от заходи з відокремлення та зміни бригад лісозаготівель або чергування їхніх робочих днів?	☐ Так	☐ Ні
	3.4.7. Чи існує в доречних випадках можливість установа для всіх працівників гнучкого часу прибуття, виїзду та перерви, що допомогло б запобігти утворенню великих скупчень працівників на входах, виходах та у місцях загального користування?	☐ Так	☐ Ні
	3.4.8. Чи вжито заходів для забезпечення мінімізації прямого контакту перевізників лісоматеріалів, постачальників, працівників служби доставлення, водіїв вантажних автомобілів та інших працівників транспорту з іншими працівниками у перевалочних пунктах і заохочення практики особистої гігієни?	☐ Так	☐ Ні
	3.4.9. Чи регулярно знезаражуються безпечні («чисті») зони для заправлення на місці та обслуговування обладнання?	☐ Так	☐ Ні
	3.4.10. Чи повідомлено до найближчої медичної клініки та/або лікарні про проведення поблизу лісозаготівельних робіт?	☐ Так	☐ Ні
	3.4.11. Чи приведені до ладу майстерні, гаражі та інші робочі приміщення з метою сприяння заходам із дезінфікування?	☐ Так	☐ Ні
	3.4.12. Чи розподіляються роботи на складах, як-от обрізання гілок, поперечне розпилювання, сортування і вантаження, за часом, щоб уникнути їхнього зосередження у коротких відрізках часу?	☐ Так	☐ Ні

Транспортування та пересування			
3.5	3.5.1. Чи організоване транспортування та пересування таким чином, щоб мінімізувати ризики як для працівників лісозаготівель і транспорту, так і для інших пасажирів?	☐ Так	☐ Ні
	Якщо відповідь на запитання 3.5.1. — ТАК, будь ласка, дайте відповіді на запитання 3.5.1.1. Якщо відповідь на запитання 3.5.1. — НІ, будь ласка, перейдіть безпосередньо до запитання 3.5.2.		
	3.5.1.1. Якщо передбачено доставлення колективним транспортом до робочої зони та з неї, чи відокремлені працівники під час транспортування один від одного принаймні на 2 метри або відповідно до національних рекомендацій за результатами оцінювання ризиків?	☐ Так	☐ Ні
	3.5.2. Чи проінформовані працівники, водії та інші користувачі транспорту про правила щодо використання антисептиків для рук і захисних масок відповідно до національних рекомендацій?	☐ Так	☐ Ні
3.5	3.5.3. Якщо зазначено у національних рекомендаціях, чи видаються безкоштовні маски для використання під час транспортування?	☐ Так	☐ Ні
	3.5.4. Чи регулярно здійснюється прибирання та дезінфекція транспортних засобів, які використовуються для перевезень?	☐ Так	☐ Ні
	3.5.5. Чи адаптований робочий час для полегшення безпечного транспортування працівників до робочих майданчиків та з них?	☐ Так	☐ Ні

Вахтові поселення та проживання ¹⁶			
3.6	3.6.1. Там, де забезпечується проживання на майданчику, чи здійснюються належні заходи з фізичного дистанціювання та гігієни (відповідно до національних рекомендацій та як зазначено вище у попередніх розділах)?	☐ Так	☐ Ні
	Якщо відповідь на запитання 3.6.1. — ТАК, будь ласка, дайте відповіді на запитання 3.6.1.1–3.6.1.3. Якщо відповідь на запитання 3.6.1. — НІ, будь ласка, перейдіть безпосередньо до запитання 3.6.2.		
	3.6.1.1. Чи дотримуються обмеження щодо щільності заселення у місцях зі спільним проживанням, наприклад у гуртожитках?	☐ Так	☐ Ні
	3.6.1.2. Де можливо, чи мають бригади, що працюють разом, спільні приміщення для проживання?	☐ Так	☐ Ні
	3.6.1.3. Чи обмежується взаємодія з неважливих питань між членами різних бригад?	☐ Так	☐ Ні
	3.6.2. Чи обладнані туалети, ванні кімнати й місця загального користування, як-от їдальні та зони відпочинку, таким чином, щоб забезпечити фізичне дистанціювання?	☐ Так	☐ Ні
	3.6.3. Чи доступні для працівників, які мають ознаки захворювання або підтверджений діагноз захворювання, безкоштовні ізолятори, обладнані окремими туалетом і ванною кімнатою, їдальнею та приміщенням для проживання?	☐ Так	☐ Ні
	3.6.4. У випадках полювання на диких тварин або збирання рослин для приготування їжі чи проводяться заходи із забезпечення гігієнічного забою та належного приготування їжі для запобігання розповсюдженню зоонозних хвороб?	☐ Так	☐ Ні
3.6.5. Чи організовані пересування у поселенні таким чином, щоб мінімізувати контакт між людьми, наприклад шляхом встановлення коридорів з одностороннім рухом або окремих входів та виходів?	☐ Так	☐ Ні	
3.6.6. Чи регулярно проводиться прибирання і дезінфекція поселень, у тому числі професійним персоналом, наскільки це можливо?	☐ Так	☐ Ні	

¹⁶ Докладнішу інформацію та узагальнюючі настанови з проживання працівників у лісозаготівельних вахтових поселеннях див. у ILO, [Guidelines for labour inspection in forestry](#), 2005 [МОП, Настанови для інспекції праці у лісовому господарстві]; ILO, [Safety and health in forestry work](#), 1998 [МОП, Безпека і здоров'я на роботі у лісовому господарстві, 1998 р.]; ILO, [COVID-19 & accommodation and food service activities: Prevention and control checklist](#), 2020.

3.6	3.6.7. Чи вжиті заходи для контролю за всіма відвідуваннями поселення?	☐ Так	☐ Ні
	3.6.7.1. Чи обмежений доступ до поселення зайвих відвідувачів?	☐ Так	☐ Ні
	3.6.8. Чи отримують підрядники вказівки щодо практики безпечного розміщення?	☐ Так	☐ Ні
	3.6.9. Чи вживаються заходи зі встановлення відкритих каналів зв'язку з лідерами громад та корінного населення з метою обмеження поширення вірусу COVID-19 у тих поселеннях, які розташовані на територіях, де проживає корінне або племінне населення, або поблизу?	☐ Так	☐ Ні
	3.6.10. Чи обмежуються зайві контакти мешканців поселення з корінним або племінним населенням?	☐ Так	☐ Ні

Контактні дані

Департамент галузевих політик
Міжнародна організація праці
Route des Morillons 4
CH-1211 Geneva 22
Switzerland
Ел. пошта: covidresponsesector@ilo.org

Відділ природних ресурсів і раціонального виробництва у лісовому господарстві ФАО
Via delle Terme di Caracalla
00153 Rome
Italy
Ел. пошта: NFO-Director@fao.org